

2021-10-29

Mål och budget 2022 med plan för 2023 och 2024

För ett tryggare och mer hållbart Södertälje

S KD C MP förslag till Mål och budget för 2022 med plan för 2023 och 2024

1. Inledning

Södertälje är en plats med unika geografiska möjligheter och utmaningar – i närhet till Europa-, järn- och vattenvägar och mellan stad och land. Det är en kommun med industrier i världsklass och ett växande och intressant myller av mindre företag. Det är glädjande att våra stora och för hela landet så viktiga exportindustrier Scania och AstraZeneca efter mer än hundra år i vår stad fortsätter att investera här.

Vi har sett en positiv utveckling i många av våra verksamheter. Meritvärdena i skolan har ökat över tid men vi behöver fortsatt prioritera skolan så att fler av våra ungdomar kommer in på gymnasiet. Föräldrars utbildningsbakgrund ska inte vara avgörande för hur våra barn och unga klarar skolan. Det ställer hårda krav på oss men det är en av våra främsta uppgifter.

Sedan mars 2020 har en pandemi härjat i världen och den nådde också Sverige och Södertälje. Äldreomsorgen sattes i fokus och vi såg att förbättrade arbetsvillkor för personalen gav positiva effekter på så väl kvalitet som minskad smittspridning. Den utvecklingen ska fortsätta.

Hos oss finns teknisk innovation och en blomstrande marknad för företagande. Det är en trevlig plats att leva på med ett gott utbud av idrott, kultur och rekreation. Ett starkt klimat- och miljöarbete med åtgärder för ökad elektrifiering samt insatser för vår lokala natur kommer att ha goda effekter.

Men allt är inte frid och fröjd. En av vår tids viktigaste frågor är tryggheten och vi lägger fram en budget som ska främja trygghet och säkerhet för alla Södertäljes invånare. En av de viktigaste framtidsinvesteringarna för trygghet är skolan och därför fortsätter vi att sätta barn och ungas uppväxtvillkor i första rummet. Även andra viktiga välfärdsverksamheter som äldreomsorg är en förutsättning för att medborgarna ska ha ett gott liv. Trygga och starka välfärdssystem är grundpelare för ett starkt samhälle. Men det räcker inte. Välfärden behöver stå emot försök till fusk och bedrägerier. Våra förebyggande insatser samt samarbetet med polis och andra myndigheter - som nu fått namnet PAX - stärks för elfte året i rad.

Södertälje växer och de närmaste åren kommer fler bostäder och samhällsfastigheter att stå klara. Södertälje centrum kommer att få en ny skepnad för att generera ytterligare folkliv i "stan". All utveckling av vår kommun måste vara hållbar. Vi fortsätter därför vårt arbete för att ställa om till ett samhälle med mindre klimatutsläpp, bevarad biologisk mångfald och renare vattendrag.

Infrastrukturen i Södertälje är fantastisk men med fem öppningsbara broar över vår vackra kanal finns en sårbarhet. Södertälje kommun har därför kämpat hårt för och erbjudit medfinansiering av ytterligare en passage över eller under Södertälje kanal, förutsatt att det sker innan statens planerade breddning av motorvägsbron 2025 då Södertälje riskerar att lamsläs som under sommaren 2016.

I oroliga tider är det mer viktigt än någonsin tidigare med stabilitet. Ett stabilt politiskt styre, med en stabil ekonomi och med tydliga och klara planer för framtiden är en förutsättning för att kunna möta svårigheter, oavsett om de är på global eller lokal skala. Det är så vi ser till att Södertälje är på rätt väg.

1.1 Omvärldsanalys 2020

Det går inte att analysera omvärlden eller det år som gått utan att nämna covid-19. Men under 2021 har vi, trots pandemins skadeverkningar, med hjälp av vaccin och massor av hårt arbete kunnat se slutet på vad vi hoppas kommer visa sig vara en tid som saknar motstycke.

Den ekonomiska prognosen är att landet uppnår normalkonjunktur under 2024. Efter de ekonomiska nedgångarna under 2020 har 2021 präglats av en stark ekonomisk återhämtning, som väntas fortsätta i något lägre grad under 2022 och 2023.

Arbetslösheten väntas ligga kvar över den nivå som var under 2019 och redan utsatta grupper riskerar att drabbas hårdast. Här kan långtidsarbetslösheten att bita sig fast även om arbetslösheten sammantaget ser ut att minska.

Många av de som hamnade i långtidsarbetslöshet fanns i branscher som drabbades hårt av pandemin, exempelvis hotell och restaurang. För de som står längst från arbetsmarknaden blir återgången svårare då exempelvis arbetspraktik och språkstöd först under senare delen av 2021 når nivåerna som var innan pandemin.

I en tid som fortfarande i hög grad präglas av osäkerhet kommer Södertälje kommuns förutsättningar att påverkas av arbetsmarknadens utveckling nationellt. För att uppfylla uppdraget gentemot invånarna krävs att kompetensförsörjningen säkras. Arbetet med att bli en attraktiv arbetsgivare fortsätter och utvecklas. För att nå detta behöver kommunen vara en arbetsgivare med goda villkor och bra möjligheter till utveckling, exempelvis kompetensutveckling genom Äldreomsorgslyftet och kommunens kompetensförsörjningsfond.

Det är glädjande att Södertälje kommun fortsätter att växa. År 2035 beräknas vi vara 122 740 personer. Numerärt kommer barn i åldern 6 - 15 år och personer mellan 65 och 69 öka mest. En växande befolkning ställer krav på nya investeringar och vi kommer fortsätta ha en hög takt i bostadsbyggandet. Investeringar i allt från infrastruktur, verksamhetslokaler och kultur behövs för att minska sociala skillnader, möta klimatmål och bygga en styrka för att möta framtida kriser.

2. Södertälje ska utvecklas och växa på ett hållbart sätt

Agenda 2030 – de globala målen

Södertälje kommun använder begreppet hållbarhet för att beskriva den utveckling vi vill se över tid. Hållbar utveckling syftar till ett samhälle där alla känner sig inkluderade och känner tillit, där samhället finns som stöd när du behöver omsorg och där var och en ges utrymme och kunskap att bidra till samhället efter bästa förmåga. En hållbar utveckling handlar om långsiktighet och kan definieras som "utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina".

Kommunens hållbarhetsarbete utgår från Agenda 2030 och de globala målen, vilket är den mest ambitiösa överenskommelse för hållbar utveckling som världens ledare någonsin har antagit. Planen är att agera för att minska fattigdom, orättvisor och ojämlikheter och vända klimatkrisen fram till 2030. Södertälje kommun har ett ansvar att inom vårt geografiska område och mandat se till att målen förverkligas. Arbetet ska genomsyra alla kommunens verksamheter.

Begreppet hållbar utveckling kan delas upp i tre dimensioner – social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. De tre dimensionerna överlappar, påverkar och är beroende av varandra och är det övergripande målet för alla verksamheter i Södertälje kommun

Social hållbarhet

För Södertälje kommun betyder social hållbarhet att alla invånare får sina rättigheter och behov tillgodosedda i ett välfärdssamhälle. Ett socialt hållbart samhälle är jämställt och människor har inflytande och ges likvärdiga förutsättningar att leva ett gott liv med god hälsa. När välfärdssektorns verksamheter såsom skola och äldreomsorg fungerar bra, stärker detta den sociala hållbarheten. Samhällsplaneringen kan på olika sätt bidra till den sociala hållbarheten. Exempelvis handlar det om att ta hänsyn till hur infrastruktur, bostadsbyggande, parkmiljöer och friluftsområden påverkar den sociala hållbarheten. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra, till samhällets gemensamma institutioner och att de är delaktiga i samhällsutvecklingen. Insatser för kultur, idrott och demokrati är av största vikt för att bevara och utveckla den sociala hållbarheten.

Ekologisk hållbarhet

Den ekologiska hållbarheten utgör en ram för de två andra hållbarhetsdimensionerna då jordens ekosystem skapar förutsättningar för social och ekonomisk hållbarhet. Friska ekosystem behövs för att människan ska kunna livnära sig och skapa en ekonomisk utveckling. Vi lever idag utanför gränserna för långsiktig ekologisk hållbarhet och samhället behöver ställa om för att leva inom de ramar som planeten och närmiljön klarar av. I en hållbar utveckling tar Södertälje kommun ansvar för att minska utsläppen och stärka den biologiska mångfalden. Alla verksamheter inom Södertälje kommun ska ta ansvar för att minska sin miljö- och klimatpåverkan och föregå med gott exempel. Det handlar exempelvis om ökad kunskap, val av miljövänliga produkter och material, energieffektivisering och att nå klimatmålen. Vi skyddar värdefull natur och förbättrar den ekologiska statusen i kommunens sjöar och vattendrag.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomi är ett verktyg för att uppnå social och ekologisk hållbarhet. Ett starkt näringsliv och hög grad av förvärvsarbete och sysselsättning skapar förutsättningar för tillväxt och ekonomisk hållbarhet. Södertälje har ett unikt geografiskt läge och en stark forsknings- och innovationskultur. Med både småföretagande och konkurrenskraftig exportindustri bidrar Södertälje kommun till svensk tillväxt. Med en mångfald av arbetstillfällen bidrar Södertälje kommun till en ekonomisk hållbarhet i regionen.

En långsiktigt hållbar ekonomi är grunden för att säkra framtidens välfärd. Södertälje kommuns ekonomi ska präglas av ordning och reda samt hög effektivitet. För att bygga vår gemensamma framtid är det viktigt att arbeta med långsiktig kompetensförsörjning och ansvarsfull resursanvändning. Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning vilket handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre perspektiv och att varje generation ska bära sina egna kostnader. De tjänster som kommunen ska tillhandahålla och de satsningar som görs ska hålla under överskådlig tid.

3. KF-mål

För att utveckla Södertälje på ett hållbart sätt har kommunfullmäktige tagit fram åtta övergripande mål. Målen har kategoriserats i sex målområden som är viktiga för att på ett långsiktigt och hållbart sätt utveckla Södertälje.

3.1 Sammanställning av mål på kommunfullmäktigenivå

	Målområde	Mål
Kommunövergripande mål	Kunskapskommunen Södertälje	<ul style="list-style-type: none"> Resultaten i förskolan, skolan och vuxenutbildningen ska förbättras
	Södertäljes medborgare	<ul style="list-style-type: none"> Medborgarna har inflytande och är delaktiga Medborgarna har goda livsvillkor Medborgarna får en god service, och hög tillgänglighet
	Attraktiva Södertälje	<ul style="list-style-type: none"> Södertälje är en attraktiv kommun att bo i, att driva företag i och är en plats som attraherar studenter och besökare
	Ekologiskt hållbara kommunen Södertälje	<ul style="list-style-type: none"> Södertälje kommun minskar sina utsläpp och sin miljöbelastning och ger förutsättningar till medborgare och företag att kunna leva hållbart
Mål för att säkerställa resurser till kommunövergripande mål	God ekonomi och effektiv organisation	<ul style="list-style-type: none"> Södertälje kommun har en god ekonomisk hushållning
	Attraktiv arbetsgivare	<ul style="list-style-type: none"> Södertälje kommun kan, genom att vara en arbetsgivare som kännetecknas av god arbetsmiljö, jämställdhet och likvärdighet, rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens.

Uppföljningen av kommunfullmäktiges mål bryts ner på nämndnivå. Nämnderna ska, med undantag av målområdet "Attraktiv arbetsgivare", förhålla sig till kommunfullmäktiges mål i sina verksamhetsplaner. Detta genom att utifrån kommunens styrmodell och nämndernas reglementen förtydliga och konkretisera målen inom ramen för sitt specifika samhällsuppdrag. Kommunstyrelsen är uteslutande det organ som följer upp målområdet "Attraktiv arbetsgivare".

I uppföljningen förutsätts nämnderna ta ansvar för att inhämta nödvändig information och ha uppsikt över verksamheten för att kunna bedöma hur det går i förhållande till målen.

3.2 Kunskapskommunen Södertälje

Resultaten i förskolan, skolan och vuxenutbildningen ska förbättras

Det övergripande målet för förskolan och skolan är att alla barn och elever ska uppnå de mål som finns och det är utifrån detta övergripande mål som alla beslut och aktiviteter ska utgå. Skolan och förskolan ska vara en trygg miljö och en plats som stärker barnen och elevernas självkänsla och ger dem framtidstro. Utifrån det övergripande målet ska enheternas kvalitetsarbete vara systematiskt, strategiskt och forskningsbaserat. Särskilt viktigt är att alla förskolor och skolor utvecklar sin kvalitet inom de fyra områden som kommunen valt att prioritera, då forskningen visar att de leder till förbättrade resultat.

De områden som prioriteras är:

Tydlig pedagogisk ledning

Ledare inom verksamheterna ska se till att utvecklingsarbete utgår från en väl känd verksamhetsidé, att medarbetarna har rätt kompetenser och håller en kvalitet som motsvarar högt ställda krav och förväntningar i sitt arbete.

Lärande organisationskultur

Såväl ledare som medarbetare ska säkra att organisationskulturen i våra verksamheter kännetecknas av erfarenhetsutbyte och samarbete och att det kontinuerliga kollegiala lärandet får effekter i undervisningen samt i barnens och elevernas lärande.

Mål- och resultatstyrning

Det ska utvecklas en ansvarskultur där ledare och medarbetare bidrar till att stärka kvaliteten i våra verksamheter utifrån sina respektive roller och uppdrag. Resultat och analyser ska leda till att ständiga förbättringsåtgärder vidtas för att förbättra arbetet i skolor och förskolor.

Hög kvalitet i undervisningen

Ledare och medarbetare ska säkra att undervisningen vilar på forskning och beprövad erfarenhet och att det utvecklas en samsyn kring de framgångsfaktorer som stödjer hög måluppfyllelse.

En fortsatt utveckling av Södertälje Science Park tillsammans med KTH i Södertälje är viktig för industrin och samhällsutvecklingen. Kommunen ska bidra till att stärka kompetensförsörjningen till arbetsmarknaden genom att arbeta för att öka utbudet av utbildningar inom högskola och yrkeshögskola.

Vuxenutbildningen, där Komvux, SFI och yrkeshögskolan ingår, tar och ska fortsätta att ta ett stort ansvar för att stärka fler vuxnas kunskaper i det svenska språket. Vuxenutbildningen ska vidare erbjuda jämlika och jämställda möjligheter för fler medborgare att få en yrkesutbildning eller en behörighet för vidare studier.

Relaterade program och planer:

- Plan för systematiskt kvalitetsarbete

3.3 Södertäljes medborgare

Medborgarna har inflytande och är delaktiga

Södertäljes medborgare förväntas vara delaktiga i utvecklingen av kommunens verksamheter och i övriga samhället. De ska därför ha goda möjligheter att på lika villkor kunna delta i samhällslivet, påverka sin vardag och ha möjlighet till insyn och inflytande. Rätten och möjligheten att vara aktiv medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet ska vara jämställd. Genom att bedriva ett uthålligt och långsiktigt förbättringsarbete med att stärka ungdomsinflytandet, förbättra medborgardialoger och utveckla arbetet med delaktighet kan medborgarnas möjlighet att påverka kommunens utveckling bli starkare.

Medborgarnas inflytande ska vara större än att endast handla om att rösta i allmänna val vart fjärde år, men kommunen ska även bedriva ett fördjupat demokratiarbete med syfte att öka valdeltagandet.

Medborgarna har goda livsvillkor

Goda livsvillkor är viktigt för den sociala hållbarheten och förutsätter en väl fungerande kommunal verksamhet, arbetsmarknad och ett starkt civilsamhälle.

För många barn växer upp i fattigdom. Södertälje strävar efter att ge barn och ungdomar Stockholmsregionens bästa möjligheter till att syssla med kultur och idrott under sin uppväxt. Barn och unga ska ha möjlighet att vistas i trygga, hälsosamma samt inspirerande lek-, idrotts- och friluftsmiljöer.

Goda livsvillkor innebär att kommunen ska utveckla villkoren för alla oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Medborgarna ska på lika villkor kunna delta i samhällslivet och man ska känna sig trygg och säker där man befinner sig, inte minst i hemmet. Goda livsvillkor handlar också om att ha en god hälsa och en rik fritid. Kultur och närhet till natur är viktiga delar som bidrar till att människor mår bra.

Relaterade program och planer:

- Folkhälsost strategi 2021–2024
- Biblioteksplan 2022–2025
- Handlingsplan för suicidprevention 2019–2022
- Handlingsplan mot våld i nära relationer 2021–2023

Medborgarna får god service och hög tillgänglighet

Södertälje kommuns verksamheter ska kännetecknas av god service och hög tillgänglighet. Verksamheterna ska ständigt sträva efter att leverera bra kvalitet. Av särskild vikt är kvaliteten i kommunens välfärdsverksamheter som ska präglas av trygghet, värdighet och respekt. När man är i behov av omsorg ska samhället finnas där som ett stöd.

I sina kontakter med kommunen ska medborgarna ges ett gott bemötande samt ha lätt att få information om kommunens uppdrag, tjänster och åtaganden. Svar på frågor och synpunkter ska ges skyndsamt. Det ska finnas möjlighet att inhämta information och göra ärenden så enkelt och snabbt som möjligt, till exempel via e-tjänster och digitala verktyg.

3.4 Attraktiva Södertälje

Södertälje är en attraktiv kommun att bo i, att driva företag i och är en plats som attraherar studenter och besökare

Södertälje kommun ska vara och upplevas som en attraktiv plats att leva och bo i – en plats där människor trivs. Företag ska få ett bra bemötande och ha bra möjligheter att etablera sig och växa här. Kvinnor ska ha samma möjligheter som män att starta och driva företag som kan växa. Södertäljes invånare ska kunna utvecklas och besökare ska hitta många attraktiva besöksmål och evenemang i Södertälje. Vi ska bidra till en hög livskvalitet genom att erbjuda bra förutsättningar för ett rikt kultur-, fritids- och idrottsliv, bra bostäder, en väl fungerande infrastruktur liksom många spännande arbetsmöjligheter. Genom ett starkt näringsliv skapas fler arbetstillfällen, tillväxt, bra service och en ökad attraktionskraft.

Södertälje kommun ska vara känt för att vara en välkomnande plats som erbjuder en genuin stadskärna kombinerat med en levande landsbygd och för att vara en plats där världarna möts. Världsledande medicintillverkning, lastbilar och bussar samt hållbara livsmedel är några näringsområden som utmärker kommunen och bidrar till att göra den attraktiv.

Relaterade program och planer:

- Näringslivsstrategin 2021–2026
- Turistprogrammet 2016–2022
- Översiktsplanen 2013–2030
- Utbyggnadsstrategin 2019–2036

3.5 Ekologiskt hållbara kommunen Södertälje

Södertälje kommun minskar sina utsläpp och sin miljöbelastning och ger förutsättningar till medborgare och företag att kunna leva hållbart

Kommunens egna verksamheter ska sträva efter att ligga i framkant i klimat- och miljöarbetet. Kommunen ska aktivt ta tillvara möjligheterna att begränsa miljöpåverkan och skapa lösningar och infrastruktur som underlättar för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara val. Ansvarsfull energianvändning, medveten konsumtion och höga miljökrav vid upphandling är viktiga delar i ett hållbart samhälle.

Klimatanpassning och värdet av ekosystemtjänster ska beaktas i samhällsplaneringen för att säkerställa långsiktigt hållbara lösningar. En välutvecklad grönstruktur i hela kommunen stärker ekosystemtjänster såsom renare luft, minskad risk för översvämningar och buller. För att gynna den biologiska mångfalden ska naturvärden bevaras och utvecklas, samtidigt som tätortsnära natur och grönområden tas tillvara för rekreation och friluftsliv. Genom kommunens måltidsverksamhet och odlingsstrategi stärks förutsättningarna att leva hållbart i kommunen.

Vatten spelar en central roll i Södertälje, med sin kust och många vattendrag. För att säkerställa dricksvatten av god kvalitet, friska sjöar och hav som ger möjlighet till bad och fiske, ska arbetet med att förbättra vattenkvaliteten, näring i kretslopp och giftfri miljö fortsätta.

För att främja en god hälsa och minska klimatpåverkan ska luftkvaliteten i staden förbättras.

Relaterade program och planer:

- Miljö- och klimatprogram 2018–2021 (revidering pågår)
- Kemikalieplan 2019–2021
- VA-plan 2017–2030
- Avfallsplan 2030
- Vattenplan 2018-tills vidare
- Odlingsstrategin 2018–2030
- Livsmedelsförsörjningsstrategi (under framtagande)
- Pollineringsplan 2020–2022 (beslutad av KS)
- Skogspolicy 2018-tills vidare
- Grönstrategi (under framtagande)

3.6 God ekonomi och effektiv organisation

Södertälje kommun har en god ekonomisk hushållning

God hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommunkoncernen och verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och effektivt. Alla delar i kommunkoncernen ska vara framåtsyftande i sina ekonomiska åtaganden och sträva efter att inte lämna över kostnader och svåra prioriteringar till kommande generationer.

Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för kvalitetsutveckling i verksamheter, såväl för kommunala utförare och kommunala bolag, som för verksamheter som på kommunens uppdrag bedrivs av privata utförare.

Specifikt för ekonomistyrningen följer kommunfullmäktige upp nedanstående mått på ekonomisk stabilitet. Den förväntade trenden är en bedömning. En oförändrad trend kan bestå av en svag upp- eller nedgång.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senaste värde*	Förväntad trend 2022	Förväntad trend 2023	Förväntad trend 2024
Soliditet kommunkoncern, inkl. pensionsåtaganden, %	37,8	<i>Minska</i>	<i>Öka</i>	<i>Öka</i>
Resultat exkl. jämförelsestörande poster kommun, mnkr	219	<i>Minska</i>	<i>Öka</i>	<i>Öka</i>
Resultat efter skatt koncern, mnkr	959	<i>Minska</i>	<i>Öka</i>	<i>Minska</i>
Nettokoncernskuld, tkr/inv	130	<i>Oförändrad</i>	<i>Oförändrad</i>	<i>Oförändrad</i>
Rating (S&P Global Rating)	AA+	<i>Oförändrad</i>	<i>Oförändrad</i>	<i>Oförändrad</i>
Kommunens budgetföljsamhet	100,2	<i>Öka</i>	<i>Öka</i>	<i>Oförändrad</i>

*Senaste värde avser utfall enligt årsredovisning för 2020

Förväntade trender för åren 2022–2024 kan komma att revideras när utfallet för 2021 är klart.

Relaterade program och planer:

- Riktlinjer för God Ekonomisk Hushållning
- Fullmäktiges program för mål och riktlinjer för privata utförare 2019–2022
- Digitaliseringsstrategi 2019–2022
- Handlingsplan för stävjande av fusk och bedrägeri 2015-tills vidare

3.7 Attraktiv arbetsgivare

Södertälje kommun kan rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens

Södertälje kommun ska vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare. Kommunen ska erbjuda utvecklande arbetsplatser, en bra arbetsmiljö och ett gott ledarskap samt villkor och förmåner som gör att vi kan attrahera och rekrytera morgondagens medarbetare, likväl som att behålla dagens medarbetare genom att erbjuda utvecklingsmöjligheter. Förutsättningarna för ett hållbart medarbetarengagemang ska fortsätta att stärkas.

Under de närmaste åren finns fortsatt stora förutsättningar till utveckling och förbättringar med stöd i kompetensförsörjningsfonden och kompetensförsörjningsplanen som togs fram 2018 och nu förlängs till och med 2025. En av de viktigaste strategierna för att stärka kompetensförsörjningen är att skapa möjligheter för medarbetare till interna karriärvägar, att ta mer ansvar och vidareutvecklas i organisationen. Kommunen ska fortsatt ställa krav på att personalen har goda kunskaper i svenska. Åtgärder ska genomföras både för att säkra svensk kunskaper vid rekryteringstillfället samt för att utveckla språkkunskaper hos befintliga medarbetare.

Ledarskapet är en avgörande faktor för möjligheten att lyckas som arbetsgivare. I förvaltningen har principer för chefsuppdragen fastställts, i syfte att säkerställa att hela organisationen utvecklas i riktning mot att chefer i samtliga verksamheter har ett rimligt antal medarbetare. Antalet medarbetare per chef är relevant såväl för chefers förutsättningar att kunna utöva ett bra ledarskap som för medarbetarnas möjlighet till bra dialog och återkoppling. Vårt arbetsgivarerbjudande vad gäller chefsuppdragen i kommunen är därmed lika viktigt att stärka vid rekrytering av chefer som i övrig personalförsörjning. Kompetens kommer alltid i första hand vid rekryteringar, men vi ser ett långsiktigt värde med att en ökad andel chefer har god kunskap om lokalområdet och på sikt är bosatta i Södertälje kommun.

En jämställd arbetsgivarpolitik ska motverka skillnader i arbetsvillkoren mellan mans- och kvinnodominerade arbetsplatser. Arbetsvillkoren särskilt inom äldreomsorgen behöver fortsätta utvecklas. Utifrån de senaste årens förbättringsarbete ska implementering ske av nya sätt att jobba med bemanning, schemaläggning och organisering av arbetet. Vägen mot heltid som norm går vidare och i nu gällande handlingsplan ska heltid senast 2024 vara normläget för anställning i Södertälje kommun. Otrygga anställningsformer ska begränsas. Arbetstidsförläggningen ska utvecklas och delade turer ska fortsatt undvikas.

Arbetsmiljöfrågorna är av avgörande betydelse, för att kommunen ska vara en bra arbetsgivare. Den som är anställd ska känna sig trygg och trivas med sitt arbete. Södertälje kommun ska fortsätta säkra det långsiktiga hälsoarbetet så att den trend med sjunkande sjukfrånvaro som fanns innan pandemin återvänder och består. Insatser mot den arbetsrelaterade ohälsan är nödvändiga, särskilt inom äldreomsorg och förskola där sjukfrånvaron fortfarande, oavsett pandemin, är på en alltför hög nivå.

Kommunens förvaltning och bolag ska i allt högre grad samverka kring arbetsgivarfrågor.

Det är av största vikt att säkra tilliten till den kommunala organisationens förvaltning och bolag. Kommunen ska som ett led i det stärka arbetet med bakgrundskontroller, bland annat för att motverka grov organiserad brottslighet.

Specifikt för arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare följer kommunfullmäktige upp nedanstående mått på stabilitet i kompetensförsörjningen. Den förväntade trenden är en bedömning. En oförändrad trend kan bestå av en svag upp- eller nedgång.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senaste värde*	Förväntad trend 2022	Förväntad trend 2023	Förväntad trend 2024
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – Totalindex	78	Öka	Öka	Öka
Personalomsättning (%)	8,7	Minska	Oförändrad	Oförändrad
Andel heltidsarbetande (%)	87	Öka	Öka	Öka
Sjukfrånvaro (%)	8,6	Minska	Minska	Minska

*Senaste värde avser utfall enligt årsredovisning för 2020

Riktvärden för åren 2022–2024 kan komma att revideras när utfallet för 2021 är klart.

Relaterade program och planer:

- Kompetensförsörjningsplan 2022–2025
- Projektplan förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen 2018–2022
- Handlingsplan – heltid som norm 2021-2024

4. På väg mot ett hållbart Södertälje

4.1 Barn och ungas uppväxtvillkor

Södertälje kommun ska vara en bra plats att växa upp på. Barn och unga är och kommer fortsätta vara vår främsta prioritet. Alla barn i vår kommun ska ha goda, jämlika uppväxtvillkor, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval. Arbetet börjar i skolan – en likvärdig skolgång med bra undervisning är det bästa sättet att förebygga utanförskap. För att stärka undervisningens kvalitet genom fler lärare avsätts 25 miljoner kronor ytterligare till skolan.

Arbetet för att stärka utbildningsmöjligheterna i Södertälje kommun fortsätter. Målet är att stärka elevernas kunskapsresultat och minska familjebakgrundens betydelse för hur det går i skolan. De stärkta resurserna används till att utveckla undervisningen. Steg har tagits för att stärka resursfördelningen till förskoleklassen och nu görs ytterligare skolsatsningar. I samband med detta föreslås att utbildningsnämnden genomför en översyn och genomlysning av resursfördelningsmodellen för att säkerställa att alla skolor får så likvärdiga förutsättningar som möjligt att bedriva undervisning. Extra resurser riktas för att kunna arbeta bättre med barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, och för att minska ungas psykiska ohälsa. Ytterligare medel avsätts för att stärka upp gymnasieskolans arbete med unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Förskolan spelar en viktig roll för barns uppväxtvillkor. Under de senaste åren har antalet förskollärare blivit fler och barngruppernas genomsnittliga storlek har minskat. Det arbetet behöver fortsätta. Eftersom Södertälje växer och antalet barn blir fler byggs antalet platser ut. För att ha rimliga förutsättningar att arbeta med barngruppernas storlek behövs det fler platser. Investeringar i förskoleplatser kommer att genomföras i Glasberga, Östertälje, Brunnsäng, Enhörna och Kallfors.

Arbetet med att se över och rusta upp barns lekmiljöer runt om i kommunen ska fortsätta. De ska vara trygga, säkra, hälsosamma och utvecklande för barns lek. Hälsovådliga kemikalier ska fasas ut. Andelen närproducerad och ekologisk mat i skolan ska öka enligt kommunens koncept "Diet for a Green Planet".

Språk är nyckeln till kunskap och i vår uppgift att ge alla barn en likvärdig utbildning finns utmaningar kopplade till svenska språket, då många barn växer upp i hem där man inte får tillräcklig träning i svenska och där allt färre föräldrar läser för sina barn. Vår kommun behöver ha höga ambitioner och möta detta med tydliga förväntningar och rätt stöd.

Modersmålsundervisningen med fokus på barn över fem års ålder ska fortsätta vara en viktig del i Södertälje kommuns skolor. Yngre barn ska ges bra förutsättningar att utvecklas i sitt modersmål. För att arbetet med modersmålsundervisningen ska stärkas tillför vi resurser för att utveckla samarbetet med hemmen.

I förskolan och grundskolan läggs grunden för lärande och kunskap. Det eleverna får med sig ska sedan användas till att så många som möjligt får en gymnasieexamen. I Södertälje finns både kommunala och fristående gymnasieskolor som tillsammans ger ett starkt utbud av gymnasieutbildningar jämfört med övriga Stockholmsregionen utanför Stockholm stad. Efter den översyn av programutbudet som har genomförts på utbildningsnämndens uppdrag ska Södertälje kommun fortsätta erbjuda ett starkt och varierat gymnasieutbud där man ska sträva efter en bra samverkan med näringsliv, föreningsliv, andra huvudmän och närliggande

kommuner. Under året har utbudet utökats med barn- och fritidsprogrammet. Planering pågår för att utöka med estetiskt program samt att ytterligare arbeta med utbud och attraktivitet. Investeringsmedel avsätts för att Foucaultgymnasiet ska kunna flytta till bättre anpassade lokaler.

När Södertälje växer behöver också skollokaler utvecklas. Kommunen genomför en översyn av lokalkostnader och lokalanvändning så att de lokaler som vi redan har utnyttjas på bästa sätt. Investeringar i nya lokaler, exempelvis en ny skola i Enhörna, en ombyggnation av Soldalaskolan och nya kök i Pershagenskolan och Wasaskolan, ska genomföras.

Som en del i ett större satsning på trygghet tillförs medel för att göra skolgårdar tryggare, genom exempelvis belysning och trygghetskameror. Även skolvägar och trafiksituationen vid skolor ska göras säkrare.

Även utanför skolmiljön ska Södertälje kommun vara en trygg och bra plats för våra barn och unga. Utvecklingen av kommunens fritidsgårdar fortsätter och de ska vara attraktiva miljöer där alla känner sig välkomna. En efterlängtd investering är en ny fritidsgård i Bårsta. Både skolan och fritidsgårdarna ska ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Det är viktigt att ge en inkluderande, jämställd och normkritisk grund för våra unga att stå på. Kommunens stöd till Tjejhuset fortsätter.

En del i det förebyggande arbetet för barn och ungas hälsa är familjecentraler, som innebär en samlokalisering av mödra- och barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst. Syftet är att med ett så tidigt stöd som möjligt förebygga ohälsa, samtidigt som man stöttar föräldrar och barn i deras livssituation. Det finns idag en familjecentral i Geneta, och under budgetperioden ska ytterligare en familjecentral öppna i Hovsjö.

4.2 En omsorg att lita på när livet förändras

En av kommunens viktigaste uppgifter framåt är att fortsätta utveckla välfärden med fokus på äldreomsorgen. Nya boenden för äldre och insatser för ökad trivsel hos både brukare och personal är väsentliga delar. Södertälje ska vara en trygg kommun att åldras i. På ålderns höst ska ingen behöva känna oro över sitt boende eller för att inte få den hjälp man behöver, oavsett om den äldre väljer att bo kvar hemma eller i en annan boendeform. Det behöver finnas fler alternativa boendeformer, med exempelvis senior- och trygghetsboenden och särskilda boenden för äldre. Aktivitet och engagemang ska tas tillvara i samhället så länge den äldre orkar, kan och vill. Äldreomsorgen ska präglas av ordning och reda och tydligt samhällsansvar.

Antalet platser i kommunens vård- och omsorgsboenden ska byggas ut. Arbetet med vård- och omsorgsboende i Lina fortgår. Arbetet med att kunna erbjuda nya boendeformer för äldre ska fortsätta.

Verksamheten ska hålla hög kvalitet och professionalitet oavsett om det är externa aktörer eller inom kommunens egen regi. Vi ser positivt på fler externa aktörer inom äldreomsorgen i Södertälje kommun som ett komplement till verksamheten i egen regi. För att fortsätta bygga en trygg äldreomsorg med hög kvalitet har vi fortsatt beslutat att frånta det generella effektiviseringskravet från äldreomsorgsnämnden samt förstärka grundbemanningen till äldreomsorgen.

Det är alltför många äldre som drabbas av ensamhet eller depression och annan psykisk ohälsa. Det förebyggande arbetet ska stärkas och mötesplatser som möjliggör samvaro, kulturupplevelser och andra aktiviteter för äldre ska utvecklas. Ideella aktörer spelar en viktig roll

och bör tillvaratas. Kommunens projekt Kultur365 fortsätter sprida engagemang och glädje bland våra äldre och kommer fortsättningsvis vara en viktig verksamhet.

En god måltid handlar om såväl upplevelsen som tillagning och råvaror. I Södertälje kommun har vi kommit långt när det gäller arbetet med goda och hållbara måltider. Det är angeläget att ytterligare utveckla detta arbete för Södertäljes äldre. Maten i kommunens äldreboenden ska lagas så nära brukaren som möjligt och vara aptitlig och näringsrik. Andelen av såväl lokalproducerade som ekologiska råvaror som används ska öka.

Personalen är äldreomsorgens viktigaste resurs. En styrgrupp tillsattes 2018 för att vidareutveckla och långsiktigt arbeta strukturerat med personalens arbetsvillkor genom att exempelvis öka grundbemanningen och brukartiden. Andra viktiga insatser är arbete för ett stärkt chefskap och en mer effektiv schemaläggning. Det salutogena perspektivet, att utgå från hälsobringande friskfaktorer snarare än riskfaktorer, genomsyrar nu all äldreomsorg i Södertälje.

Inom äldreomsorgen ser vi hur anställda i alltför hög grad utöver sitt eget viktiga arbete också blir ansvariga för att hjälpa till när det svenska språket hos kollegor brister. Kommunen behöver finna vägar att ta större ansvar för att kunna anställa personal med ofullständiga kunskaper i svenska språket och samtidigt garantera att medarbetare inte ska vara huvudansvariga för sina arbetskamraters språkutveckling.

En viktig del av kommunens uppdrag är att se till att alla våra invånare får det stöd de har behov av och rätt till. Alla ska – så långt det bara är möjligt – ha tillgång till staden, kultur- och fritidsupplevelser, jobb och bostad.

Grunden för ett starkt skyddsnät är en väl fungerande organisation kring styrning och handläggning av beslut. Alla personer med funktionsnedsättning ska med stöd så långt som möjligt kunna leva ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar. Ett nytt gruppboende för LSS att driva i egen regi kommer stå klart under 2022. I kommunen finns en stor andel idéburna verksamheter som arbetar med funktionsnedsatta personer. Det är viktigt kommunen har ett gott samarbete med dessa för att tillvarata kompetens och erfarenhet som kommer brukarna till godo.

Det sociala arbetet, exempelvis för de med en missbruksproblematik, är fortsatt viktigt, liksom det förebyggande arbetet mot suicid.

4.3 Säkerhet och trygghet för alla invånare

Södertälje ska vara en trygg och säker kommun för alla invånare. Trygghet är mångfacetterat och kan innebära allt från att inte vara rädd när man rör sig utomhus under kvällstid, att inte bli diskriminerad eller att välfärden finns där när omständigheterna i livet kräver det. Trygghet innebär även att samhällssystemen är starka nog att stå emot grov organiserad brottslighet och arbeta förebyggande.

I Södertälje kommun finns flera så kallade särskilt utsatta områden som polisen prioriterar i sitt arbete mot grov organiserad brottslighet. Arbetet mot den grova organiserade brottsligheten har pågått under drygt tio år och kommer att fortsätta. Det är stor skillnad på stämningen i dagens Södertälje jämfört med för tio år sedan. Det betyder inte att vi är framme.

Södertälje kommun har sedan drygt decennium ett gott och omfattande samarbete med Polisen och vi värderar detta högt. Det handlar om exempelvis trygghetsskapande arbete i våra stadsdelar, arbetet mot välfärdsbrottslighet och förebyggande insatser för att fånga upp unga

som är i riskzonen att hamna i kriminalitet. Lokalpolisområdeschefen bjuds in till varje sammanträde med kommunstyrelsen och medverkar alltid. 2022 läggs ytterligare budgetmedel till vårt samverkande arbete. En rapport ska tas fram om hur det framgångsrika samarbetet ser ut och lärdomar därav.

En stabil ekonomi och ett positivt resultat under 2020 har möjliggjort stora investeringar för ett tryggare, mer hållbart och mer tillgängligt Södertälje under 2021 och 2022. Arbetet förstärks ytterligare med medel till exempelvis förebyggande insatser och förstärkning av avhopparverksamheten i Södertälje.

Södertälje kommun är mitt uppe i ett långsiktigt arbete med att göra det svårare för den grova organiserade brottsligheten utifrån de verksamheter kommunen ansvarar för. Alla våra medarbetare ska utbildas i att upptäcka exempelvis otillbörlig påverkan, tystnadskultur eller bedrägerier gällande bidrag och beslut. Samarbetet inom kommunorganisationens olika delar samt med andra myndigheter, däribland det viktiga samarbetet med Polisen, ska fördjupas genom arbetet som går under namnet PAX. Det bygger en organisation med styrka att stå emot angrepp mot våra gemensamma trygghetssystem.

Vi har sedan ett flertal år en markanvisningspolicy som ska förhindra att den grova organiserade brottsligheten köper fastigheter av kommunen i syfte att tvätta pengar eller för att hyra ut lägenheter på den svarta bostadsmarknaden. Genom ordning och reda kan vi motverka detta stora problem.

Trygghet innebär även att ingen ska utsättas för diskriminering oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet eller religion eller annan trosuppfattning. Därför fortsätter vi med det jämställdhetsarbete som ska genomsyra kommunens alla verksamheter. HBTQI-personer är en särskilt utsatt grupp och det är viktigt att alla kommunens verksamheter utvecklas till att bli mer inkluderande. Arbetet mot våld i nära relationer fortsätter, genom såväl fortsatt och fördjupat samarbete med Polisen som lokalinvesteringar.

En kartläggning av hur hedersrelaterade begränsningar påverkar människors liv har påbörjats och väntas vara klar under 2022. Södertälje kommun ska genomgripande arbeta för att förhindra och bryta hedersstrukturer, både genom kommunens egna verksamheter och i samarbete med andra aktörer. Kommunen är en stor bidragsgivare till Södertäljejourerna och vi fortsätter att fördjupa och utveckla samverkansformerna.

Arbetet med att hela Södertälje ska vara rent, snyggt och tryggt är viktigt. Tidigare beslutade prioriteringar som att avslöja och motverka sopdumpning vid återvinningsstationer och i naturen fortsätter. Upplysning om återvinning och om hur privatpersoner och företag ska hantera sitt avfall rätt sker kontinuerligt liksom insatserna mot nedskräpning i centrum med särskilt fokus på cigarettfimpar. Extra medel tillförs för att motverka dumpat avfall och otillåten markanvändning som sker rutinmässigt och i stor skala.

4.4 Segregation och integration

Södertälje kommun skapar inte segregationen men vi hanterar dess effekter i många av våra verksamheter. Det viktigaste är att skolan kan ge en god undervisning till alla barn och ungdomar så att de kan göra egna stabila livsval för framtiden. Det är vår största prioritering. Familjecentralen i Geneta är också en viktig plats där familjer kan få stöd i möten med kommunen och regionen. I Hovsjö kommer ytterligare en familjecentral startas.

Alla som bor i kommunen ska ha goda livsvillkor och möjlighet till en god etablering. Södertälje har i många år haft ett extremt högt flyktingmottagande och detta har varit en stor del av kommunens befolkningstillväxt. Under kriget i Irak och under kriget i Syrien hade vi Sveriges per capita högsta flyktingmottagande. Alla som kommit som asylsökande till vår kommun har kommit genom att välja EBO och därmed har kommunen inte kunnat ha kontroll över att de fått ett ordnat boende. Alltför många har hamnat i olovliga hyreskontrakt i något av Södertäljes mest segregerade bostadsområden. Detta ofta otrygga sätt att starta livet i Sverige har gjort det svårt för många att lära sig svenska och så småningom få ett arbete. Vi driver därför frågan om avskaffande av EBO-lagen.

Södertälje har en lång historik av arbetskraftsinvandring vilket varit viktigt för våra stora företag. I nuläget ser vi samtidigt en växande problematik där personer som fått arbetstillstånd kan ha oklara arbetsförhållanden där de utnyttjas av oseriösa aktörer och bor i segregerade miljöer. Södertälje kommun samarbetar med Skatteverket och Göteborgs kommun i ett nationellt projekt mot olovlig andrahandsuthyrning. Vi medverkar också i ett samarbete med fem andra kommuner, Polisen och Skatteverket när det gäller olovlig andrahandsuthyrning kopplat till grov organiserad brottslighet.

Att kunna få ett arbete är en viktig del av att etableras. Att få folk i arbete är inte ett kommunalt ansvar, men det gynnar kommunen och varje medborgare att man har en möjlighet till egen försörjning. Det kommunala bolaget Telge Tillväxt fortsätter och expanderar arbetet med att få långtidsarbetslösa utrikesfödda kvinnor i arbete eller studier. En annan viktig faktor för att bryta långtidsarbetslöshet är en välfungerande vuxenutbildning. Samarbetet med Arbetsförmedlingen är fortsatt viktigt för att på sikt sänka arbetslösheten i kommunen. I Arbetsförmedlingens nya organisation blir också samarbete med privata utförare ett viktigt inslag.

För en bra integration krävs att hela samhället är starkt. Utmaningarna är stora men vi tar oss an alla svårigheter – något annat alternativ finns inte.

4.5 Klimat och miljö

Klimatförändringarna och minskad biologisk mångfald hotar en hållbar utveckling och oroar många människor. Konsekvenserna kommer vara stora för framtida generationers hälsa och överlevnad. Mer resurser tillförs därför för att öka takten i kommunens klimat- och miljöarbete för att nå FN:s hållbarhetsmål för år 2030 och Sveriges nationella miljömål. Det kan handla såväl om verksamhet som att stärka det strategiska miljö- och klimatarbetet utifrån den nya miljö- och klimatstrategi för perioden 2022–2030 som ska antas. Alla kommunens verksamheter måste öka sina ansträngningar för att nå de uppsatta klimat- och miljömålen, bland annat i sina upphandlingar och sin ordinarie verksamhet.

Arbetet med att minska plastanvändningen i alla verksamheter ska fortsätta, som en del av att nå målet om en fossilfri kommun. Samarbetet med företag och andra aktörer för att nå klimatmålen försvårades av pandemin men måste nu fortsätta och utvecklas. Kommunikationen med medborgarna är viktig för att skapa delaktighet och underlätta för fler att leva hållbart. Kommunen arbetar också för att få så kallade negativa utsläpp. Genom att använda den biokol som kommunen nu producerar, omvandlas invånarnas trädgårdsavfall till negativa utsläpp. På Söderenergi pågår också ett spännande arbete med Bio-CCS vid Igelstaverket som på sikt kan generera väldigt stora negativa utsläpp.

Koldioxidutsläpp från transporter bidrar mycket till klimatförändringarna. Ökat resande med kollektivtrafik, utbyggd laddningsinfrastruktur och åtgärder för att främja cykling är delar av lösningen för att minska klimatutsläppen. Kommunens fastighetsbolag ska minska

klimatbelastningen i sitt fastighetsbestånd, vilket bland annat kan ske genom att energieffektivisera, bygga resurseffektivt och att överväga att använda trä som konstruktionsmaterial vid nybyggnation.

Södertälje kommun ska ligga i framkant inom ekologisk hållbarhet. Den kompetens och utvecklingskraft som finns i kommunen kring hållbara livsmedel ska tas tillvara och kommunen ska fortsätta utvecklas som nod för hållbar livsmedelsutveckling. Kommunen har varit en av de första i Sverige med att ta fram en pollineringsplan för att förbättra förutsättningarna för pollinerande insekter. Detta arbete ska fortsätta. Ett annat viktigt miljöarbete handlar om att Södertälje ska vara fritt från skadliga kemiska ämnen som påverkar miljö eller människa negativt.

Vår konsumtion är kopplad till många miljöproblem och därför är arbetet med resurs- och avfallshantering en viktig del i miljöarbetet. Återanvändning och återvinning behöver utvecklas för att minska onödig resursanvändning som orsakar utsläpp. När kommunen växer behöver vi säkerställa att viktiga grönområden bevaras och att ekosystemtjänster ingår i samhällsbygget. Investeringsmedel till ekosystemtjänster höjs och satsningen från föregående år på natur och friluftsliv ligger kvar. Resurser tillförs också för arbetet mot invasiva arter. Genom att anlägga fler våtmarker främjas biologisk mångfald, vattenrening och ökad resiliens. I sjöarna Måsnaren, Uttran och Kyrksjön kommer omfattande insatser för att förbättra vattenkvaliteten att genomföras under budgetperioden.

4.6 Ett aktivt och framgångsrikt näringsliv

Södertälje är på många sätt en attraktiv kommun att bo och verka i. Näringslivet är en livsnerv i Södertälje som är en av få kommuner där kommunen inte är största arbetsgivaren. Här finns stora exportindustrier med hundraåriga anor, ett antal medelstora företag och en mångfald av småföretag vilket ger Södertälje ett starkt och framtidsinriktat näringsliv. Många nya företag startas varje år. Kommunens bemötande gentemot såväl nya som mer etablerade företag ska vara gott och serviceinriktat.

Likt andra delar av världen drabbades även Södertälje när pandemin slog till med full kraft, men trots detta kunde kommunen snabbt ställa om sina verksamheter för att möta nya behov och förutsättningar. Stadens näringsliv drabbades hårt under pandemin. Kommunen beslutade tidigt om möjliga stödåtgärder. Det var nödvändigt att bistå näringslivet i form av ett företagspaket med tillfälliga åtgärder för att ge kommunens företag lite bättre förutsättningar att klara sig igenom den svåra perioden.

För Södertälje kommun är ett gott företagsklimat och framgångsrikt näringsliv mycket viktigt. Totalt finns över 53 000 arbetstillfällen i Södertälje, vars arbetsmarknad och näringsliv har extremt stor betydelse för svensk export och som nod i en större arbetsmarknadsregion. Utvecklingen av Södertälje Science Park och KTH:s expansion i Södertälje är viktig för industrin, inte bara i vår kommun utan för hela Sverige. Företag ska kunna blomstra i hela kommunen och bidra till stadens utveckling, men också till att utveckla kommundelarnas tätorter och hela kommunens landsbygd. Kommunen ska på flera sätt bidra till att näringslivet kan fortsätta växa.

I Södertälje ska det finnas en vuxenutbildning av hög kvalitet som strävar efter att ge människor fortbildning. Därför tillförs resurser till denna för kommunen viktiga verksamhet. Man ska ha ett brett utbud av program och kurser och ha verksamhet både i egen regi och i samverkan med andra utbildningsanordnare. Det är av särskild vikt att vuxenutbildningen bidrar till att fler har tillräckligt goda svensk-kunskaper för arbetsmarknaden i närområdet.

Södertälje kommun har arbetslöshet som ligger över snittet för riket. För de som står längst från arbetsmarknaden ska försörjningsstödet finnas där, men det är viktigt att detta stöd bara ges till dem som verkligen behöver det. Det är viktigt att nyanlända snabbt får kontakt med Arbetsförmedlingen och kommer igång med språk- och jobbinsatser. De nyanländas kompetenser och utbildningar ska tas till vara.

Södertälje har ett strategiskt läge gällande infrastruktur, geografi och demografi som matchas mot näringslivets behov. Omkring 2,3 miljoner människor når Södertälje inom en timme tack vare två Europavägar, en stor internationell hamn, tre järnvägar samt närhet till flera internationella flygplatser. Detta gör Södertälje till en attraktiv plats för såväl utveckling av befintligt näringsliv som nyetableringar. Det finns några hinder, varav en viktig del handlar om infrastruktur och möjligheten att färdas genom Södertälje. Problem med trängsel och sårbarhet på bron över E4, som tydliggjordes vid haveriet efter trafikolyckan 2016, visar hur viktigt det är med åtgärder för att säkerställa tillgängligheten till Stockholmsregionen.

Den aktualiserade näringslivsstrategin ska genomföras och tillgänglighet, bemötande och professionalitet ska var utgångspunkten i mötet med företag.

Näringslivet ska vara starkt och bidra till bättre service och tillväxt i Södertälje kommun samt generera exportintäkter för Sverige. Hållbarhet är ett centralt perspektiv när vi ska förverkliga ambitionerna om att hela Södertälje ska växa. Genom MatLust ska en hållbar livsmedelsnäring, med koppling till miljö och hälsa, främjas.

I Södertälje kommun har besöksnäringen ett spännande utbud. Vår stadskärna, mindre tätorter och vår stora landsbygd erbjuder besöksmål för shopping, mat, fika, bad, friluftsliv och kultur. I kommunen finns något för alla människor. På Torekällberget kan man lära sig om Södertäljes historia. Vill man utforska och experimentera är Tom Tits Experiment det självklara valet för hela familjen. Centralt i Södertälje med närhet till både stadskärnan, pendeltåg och naturen ligger Södertäljes nyrenoverade gästhamn.

4.7 Samhällsplanering, byggande och centrumutveckling

Södertälje växer, med företag som etableras och växer i Södertälje, och många nya bostäder som färdigställda de senaste åren samtidigt som ytterligare planeras. Tillväxttakten innebär att efterfrågan på verksamhetsmark, för såväl näringsliv som samhällsfastigheter, kommer fortsätta vara hög. Det innebär också en ökad belastning för Södertäljes mark- och vattenområden. Översiktsplanen pekar tydligt ut förtätning och att koppla samman kommunens olika tätorter och stadsdelar. Förtätningen sker utifrån utgångspunkten att parker och grönområden är viktiga förutsättningar för en hållbar stadsutveckling. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan är beslutat och har påbörjats.

Planering och byggande ska vara resurseffektivt, miljövänligt och utformas så att det bidrar till en positiv stadsbild och livet i samhället. Ett hållbart byggande innefattar ekosystemtjänster. Det pågående arbetet med en arkitekturstrategi är en viktig del i den framtida utvecklingen av våra livsmiljöer. Ett systematiskt arbete med att förbättra tillgängligheten är nödvändigt för att alla ska kunna röra sig i samhället på lika villkor.

Under 2020 passerade vi 100 000 invånare och målbilden om 20 000 nya bostäder till 2036 blir också fortsatt central. Nya bostäder i staden och övriga tätorter i kommunen planeras utifrån kvalitet och hållbarhet i en helhet med tillgång till kommunal service, handel och kommunikationer. I snabbt växande stadsdelar så som till exempel Glasberga, Östertälje (Igelsta

strand) och Kallfors i Järna behöver frågor om service och möjlighet till rörelse och rekreation i närheten lyftas.

Luftföroreningar, som till exempel PM10-problematiken, är en viktig aspekt i samhällsplaneringen. För att främja människors hälsa fortsätter vi aktivt att arbeta med olika åtgärder, där uppdraget från kommunstyrelsen om att utreda dessa är en viktig utgångspunkt. Koldioxidutsläpp från transporter bidrar mycket till klimatförändringarna. Antalet laddningsbara bilar som säljs i Sverige ökar snabbt och Södertälje kommun behöver säkerställa att laddningsinfrastruktur byggs ut. Extra medel läggs på detta arbete. Södertälje ska bli en cykelkommun och därför görs investeringar och satsningar enligt cykelplanen i cykelgarage, cykelvägar och andra åtgärder som främjar cykling. Investeringsmedlen till cykelvägar är fortsatt prioriterat, enligt den utbyggnad som cykelplanen föreskriver.

Arbetet med att hitta nya platser och att utveckla planläggning och strukturer för ytterligare bostadsmark och näringslivetableringar fortgår, och är en viktig förutsättning för den fortsatta samhällsplaneringen. Ny och utvecklad infrastruktur, nya bostäder och samhällsfastigheter skapar möjlighet för kommunen att växa, bli mer attraktiv och en plats för fler att etablera sig och bo i.

För att fler ska kunna välja kollektivtrafik som färdmedel till jobb, skola och fritidsaktiviteter behöver den bli mer attraktiv. Därför kommer kommunen tillsammans med region Stockholm att påbörja arbetet kring bland annat stombusslinjer.

En levande stadskärna är viktig för tillväxt i hela kommunen. Vi avsätter medel för att göra Södertälje centrum ännu mer attraktivt och tillgängligt. Under 2020 har planbesked antagits för att omvandla Lunakvarteren i Södertälje centrum. Under de kommande åren planläggs kvarteren för att byggas om. Förändringarna blir en viktig del av att utveckla centrum med nya stadskvaliteter, trevliga miljöer och moderna lokaler.

Södertälje – staden med vattnet i centrum – ska fortsätta att bli ännu vackrare, trevligare och en plats där medborgare och besökare kan njuta av sin vardag. Marenplan är en viktig del i Södertäljes utveckling. Den omfattande investering som sker under de kommande åren vid och kring Maren, både av kommunen och privata fastighetsägare, samt upprustningen av kajer och promenadstråk, kommer att lyfta området ytterligare. Samtidigt fortsätter satsningen på att göra Stora torget och övriga stadskärnan mer attraktivt och levande med nya verksamheter.

Kommunens samarbete med handlare och fastighetsägare gällande centrumutveckling fortsätter. Det ska vara trevligt och enkelt att besöka centrum för att handla, äta, delta i kulturaktiviteter eller något annat. I takt med att restriktionerna efter pandemin avtar kan vi antligen anordna fina tillställningar, som exempelvis Södertäljefestivalen eller firande för att kommunen nu nått 100 000 invånare. För utvecklingen i centrum är det viktigt med en god tillgång till kollektivtrafik och att det ska vara enkelt för cyklister och gående. För den som behöver använda bil är det viktigt med goda förutsättningar för parkering. Under coronapandemin har det funnits behov av att både avlasta kollektivtrafik och stödja den lokala centrumhandeln. Fri parkering i två timmar kommer att gälla 2022 på tre parkeringsytor i centrum. Teknik för att motverka fusk behöver användas.

Järna centrum ska fortsätta utvecklas utifrån framtaget gestaltningsprogram och vi fortsätter att investera i Järna centrum för att skapa mötesplatser, mer grönska och estetisk utformning. Järna tätort växer och därför behöver centrum förändras i takt med att fler människor bosätter sig i och runt Järna.

4.8 Landsbygd och natur

En av styrkorna med Södertälje kommun är att det finns både stadsbebyggelse och en levande landsbygd med olika kommundelar som var för sig har sin egen identitet. Vi ska värna och utveckla de unika kvaliteter som respektive kommundel har och underlätta för de som vill bo, verka och driva företag på landsbygden. Arbetet med landsbygdsutvecklingen ska fortsätta och arbetet med att ta fram landsbygdsstrategin fullföljs under 2022. Fler ska ges möjlighet att bo och verka på landsbygden.

Den mycket stora investering som Södertälje kommun gjort för att bygga ut fiber och bredbandsuppkoppling närmar sig målet att alla som vill ska ha tillgång till detta. För att ha ett fungerande näringsliv och en bra vardag för de som bor på landsbygden är arbetet med att bygga ut fiber och bredbandsuppkoppling mycket viktigt. Kommunen fortsätter att arbeta aktivt med fiberutbyggnad för att förse landsbygdens företag, föreningsliv och boende med bredband.

En levande landsbygd behöver ett aktivt föreningsliv. Ett led i detta är att vi fortsätter stödet till bygdegårdar, mötesplatser och samlingslokaler i kommundelarna. Lokala förenings möjligheter att aktivera människor utanför stadskärnan behöver beaktas och uppmuntras. Bygdegårdar och Folkets Hus kan få statligt stöd till investeringar, men dessa förutsätter nästan alltid en komplettering av kommunalt stöd. Därför avsätter vi nu årligen medel för underhåll av bygdegårdar och Folkets Hus i Mölnbo.

I Enhörna fortgår planerarna för bygget av en ny skola vid Vallaskolan. Intresset för kommundelen är stort, men för familjer med äldre barn är det inte alltid ett givet val att flytta hit eftersom det saknas ett högstadium. I Mölnbo fortsätter arbetet med att bygga en ny idrottshall. Järna står under de kommande åren inför en spännande utveckling med fler bostäder och satsningar på att utveckla ett trivsamt levande centrum. Investeringar görs med ett nytt kulturnav med bland annat bibliotek och fritidsgård. En ny ishall byggs på Ljungbackens IP som ett nästa steg i att utveckla platsen med idrott och friluftsliv för alla åldrar.

För att upprätthålla infrastrukturen på landsbygden fortsätter vi satsningen med bidrag för kommunalt stöd till statsbidragsberättigade enskilda vägar. Bidraget täcker bara en del av kostnaderna för att hålla vägen öppen och välskött. För att inte riskera att fler vägar ska stängas med bom och för att jämna ut mellan stad och land så inför kommunen ett bidrag till de enskilda vägar som får statsbidrag.

Mycket av vår natur finns på landsbygden i form av skog, mark och vattendrag, men även den stadsnära naturen är viktig för rekreation, hälsa och biologisk mångfald. Landsbygd och stad har ett ömsesidigt beroende, inte minst genom livsmedelsförsörjningen. Södertälje har en rik landsbygd med lång tradition för hållbar livsmedelsproduktion och ekologisk odling, vilket skapar möjligheter för en stark landsbygdsutveckling. Jordbruksmarken ska värnas och arbetet med att ta fram en livsmedelsförsörjningsstrategi ska fortsätta. Genom kommunens måltidsverksamhet och odlingsstrategi stärks förutsättningarna att leva hållbart i kommunen. Södertälje är också en skärgårdskommun med rik natur, båtliv, turism och dessutom permanentboende på ön Oaxen.

Under pandemin har allt fler besökt platser i närområdet. Ett exempel på det är att besöken i de kommunala naturreservaten och andra naturområden ökat kraftigt. För att höja ambitionsnivån, möta ett ökat intresse och öka tillgängligheten till kommunens reservat och tätortsnära skogar fortsätter vi avsätta mer budgetmedel för natur och friluftsliv. Naturskolan ges ett tillskott för att möjliggöra för fler barn att få uppleva, lära sig av och få en relation till naturen, som en del av sin skolundervisning. Tillskottet är också tänkt att möjliggöra en utveckling av Naturskolan för att nå fler målgrupper i samhället, för att sänka tröskeln för fler att vara i naturen.

4.9 Kultur, folkbildning, idrott och föreningsliv

Kulturen är en drivkraft för den demokratiska utvecklingen eftersom den bidrar till bildning och utgör en arena för samtal och debatt. Kulturen är också en plattform för nya tankar och perspektiv. Det lokala kulturlivet ska främjas och kulturen ska stärkas. Kulturen ska ge plats för den mångfald av erfarenheter som finns i kommunen. Förutsättningarna för våra kulturarbetare och det fria kulturlivet ska vara goda. Därför görs flera satsningar på kultur i budgeten.

För att åstadkomma extra fröjd och glädje under sommar och jul för Södertäljebor och besökare förstärks bidraget till Torekällberget. De lyckade sommarlovssatsningarna fortsätter och medel avsätts för aktiviteter riktade till barn och unga under sommarlovet 2022.

Södertälje har ett progressivt fritidsgårdsarbete, våra fritidsgårdar anses därför vara mycket välfungerande med tydliga strategier och hög kvalitet i verksamheten. Vi har flera fritidsgårdar runt om i kommunen, vi har professionell personal och våra flexibla mötesplatser bidrar i synnerhet till vårt unikt goda arbete. Vi fortsätter därför att investera pengar i verksamheten genom till exempel en mobil fritidsgårdsbuss.

Kultur365 gläder många äldre med musik och breddade vyer. Vi fortsätter därför med att avsätta medel för denna viktiga verksamhet.

Södertälje kommun växer snabbt och vårt centrum förändras med nya byggnationer i bland annat Lunakvarteren och med nya samarbetspartners bland fastighetsägarna i centrum. Under denna dynamiska tid får konsten inte glömmas bort. Under 2022 fortsätter arbetet för att med hjälp av ny konst förhöja invånarnas trivsel. Vi bibehåller stödet till bygdegårdarna, mötesplatser och andra samlingslokaler i kommundelarna. Saltskogs Gård har förvärvat av Södertälje kommun och rustas nu upp för framtida användning.

Biblioteken spelar en viktig roll för kulturen, det demokratiska samhället och för att vårda och utveckla språket. Barns och ungas språkutveckling och möjlighet att få tillgång till böcker och bibliotek är av särskild vikt. Därför kommer en bokbuss inrättas 2022. Studieförbunden har traditionellt tagit ett stort ansvar för kultur- och bildningsverksamheten i Södertälje, med många arrangemang och verksamheter. De fortsätter att vara viktiga samarbetspartners för kommunen.

Södertälje är och ska vara en kommun präglad av idrott. Idrottsplatser och anläggningar i hela kommunen, för såväl organiserad som spontan idrott, ska fortsätta att utvecklas. Ett antal viktiga investeringar pågår eller kommer att påbörjas inom kort såsom spontanidrottsplatser, upprustning av sportfältet i Geneta med bland annat en bokningsbar fotbollsplan och upprustning av idrottsplatserna i Järna, Hölö, Mölnbo och Östertälje. Dessutom avsätts medel till projekteringskostnad för tredje isyta i Vasaområdet och för att utreda en lämplig plats för ytterligare idrottshall i Järna. Ett viktigt perspektiv är att säkerställa att investeringar och verksamheter bidrar till målsättningen om ett jämställt och jämlikt idrottsutövande.

Södertälje har ett omfattande föreningsliv som är viktigt för ett levande samhälle där medborgare kan engagera sig efter intresse på fritiden. Delar av kultur- och fritidsområdet drabbades hårt av coronapandemin. Kommunen ska aktivt stödja föreningar med kunskap om hur man ansöker om stöd till sin verksamhet även från andra aktörer än kommunen. Vi lägger extra medel för att stärka kommunens arbete med samverkansöverenskommelse med föreningarna och andra organisationer ytterligare.

Civilsamhället är en bärande del av samhället och alla aktiviteter som genomförs av föreningar som arbetar med kultur, folkbildning, idrott och friluftsliv bidrar till fysisk och psykisk hälsa, gemenskap och social hållbarhet. Arbetet med samverkansöverenskommelsen ska fortsätta, för att tillsammans med civilsamhället möta olika utmaningar i samhället.

Gemenskap utvecklar tillit mellan människor, vilket är centralt i ett demokratiskt samhälle där alla ska känna sig delaktiga. Kommunen arbetar aktivt med att skapa fler möjligheter för kommuninvånarna att vara delaktiga i samhället, genom exempelvis medborgardialoger och digitala verktyg för påverkan.

5. Nämndspecifik inriktning

Som tidigare angivits ska nämnderna, med undantag av målområdet "Attraktiv arbetsgivare", förhålla sig till kommunfullmäktiges mål i sina verksamhetsplaner genom att förtydliga och konkretisera målen inom ramen för sitt specifika samhällsuppdrag och de målgrupper nämnden ansvarar för.

I nämndernas reglementen har kommunfullmäktige beskrivit vilka samhällsuppdrag som respektive nämnd ansvarar för. Samtliga nämnder förväntas fokusera på att hålla hög kvalitet i de ansvarsområden som angivits i respektive reglemente. Nämnderna förväntas också systematiskt analysera och förbättra sitt arbete inom samtliga ansvarsområden samt prioritera vilka delar av verksamheterna som är viktigast att stärka under budgetperioden. Slutligen anger kommunfullmäktige nedan specifika fokusområden för varje nämnd som de förväntas att särskilt fokusera på under kommande verksamhetsår.

Kommunstyrelsen ska

- Stärka och utveckla sin uppsiktsplikt och strategiska styrning av kommunkoncernen.
- Ge näringslivet förutsättningar att utvecklas genom att möjliggöra företagsmark i attraktiva lägen och utveckla kvaliteten på kommunens service.
- Marknadsföra Södertälje som växande och attraktiv högskoleort.
- Fortsätta det myndighetsgemensamma arbetet mot välfärdsbrott – PAX
- Utveckla det strategiska miljö- och klimatarbetet i kommunen. Utgångspunkt är FN:s globala hållbarhetsmål, Sveriges nationella miljömål och kommunens planer och riktlinjer på området.
- Säkerställa en bra och effektiv organisation kring arbetet med demokrati, jämställdhet, integration och trygghet/säkerhet.
- Stödja och utveckla förhållningssätt hos personalen som främjar tillväxt och ett positivt bemötande av näringslivet.

Utbildningsnämnderna ska

- Arbeta utifrån det övergripande målet att barn och elever når de mål som finns för förskolan respektive skolan. Alla beslut och aktiviteter ska utgå från detta övergripande mål och genomföras med ett systematiskt kvalitetsarbete som är strategiskt och forskningsbaserat.
- Genomföra en översyn och genomlysning av resursfördelningsmodellen.
- Fortsätta stärka gymnasieskolan och vuxenutbildningen, särskilt avseende yrkesförberedande program och yrkesutbildningar.

Byggnadsnämnderna ska

- Fortsätta en hållbar samhällsplanering med sikte på nya och växande företag, nya bostäder och offentliga verksamheter. Utgångspunkten är även fortsatt kommunfullmäktiges ställningstagande om 20 000 bostäder under perioden 2016–2036 samt överenskommelsen med Sverigeförhandlingen om 15 300 bostäder.
- Fortsätta arbetet med effektiv och rättssäker handläggning samt agera för att ytterligare stärka tillämpning och regelverk för att utestänga oseriösa aktörer.
- Utveckla och förstärka bemötandefrågorna i myndighetsutövningen.

Tekniska nämnderna ska

- Intensifiera arbetet med att skapa trygga miljöer på allmänna platser.
- Fortsätta arbetet med att skapa attraktiva, innehållsrika och välkomnande mötesplatser i kommunens utemiljöer som i stor utsträckning innefattar ekosystemtjänster.
- Utvecklingen av Stora torget som en central mötesplats med restaurang- och folkliv fullföljs.
- Prioritera arbetet med att förhindra och förebygga nedskräpning och avfallsdumpning.
- Arbeta för långsiktigt hållbar markanvändning.
- Fortsätta det långsiktiga arbetet med att införa en underhållsnivå för beläggningar på gator och cykelvägar som säkrar funktion och livslängd samt skyddar de underliggande tekniska systemen.
- Fortsätta genomförandet av cykelplanen.
- Fortsätta stödet till statsbidragsberättigade vägar.
- Arbeta systematiskt för att öka tillgången till ladd infrastrukturen för elfordon tillsammans med koncernen och privata fastighetsägare.
- Fortsätta arbete med att förbättra företagsklimatet.

Kultur- och fritidsnämnderna ska

- Ha ett tydligt jämställdhetsfokus gällande kultur och idrott.
- Fortsätta utveckla biblioteken, med en tydlig målsättning att nå alla oavsett var du bor eller vilken bakgrund du har.
- Fortsätta utveckla fritidsgårdarnas arbete med en professionell struktur utifrån ett jämställdhetsperspektiv så att attraktiva och välkomnande miljöer skapas för alla.
- Stärka möjligheterna till spontanidrott och träning genom att fortsätta utveckla idrottsplatser, friluftsområden och anläggningar.
- Fortsätta arbetet med att identifiera och förstärka framgångsfaktorer för kulturskolan i arbetet med både höjd och bredd i undervisningen.

Äldreomsorgsnämnden ska

- Ta sin del i ansvaret för att säkerställa en tillräcklig utbyggnad av vård- och omsorgsboenden samt trygghetsboenden.

- Genom ett systematiskt kvalitetsarbete arbeta för att öka utförandegraden samt kvaliteten inom hemtjänsten.
- Utveckla maten och måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen.
- Stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet för att minska ofrivillig ensamhet.
- Genom utvecklingsinsatser öka kompetensen samt språknivån hos omsorgspersonalen

Omsorgsnämnden ska

- Arbeta för att alla barn, ungdomar och vuxna så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar

och med rätt stöd ska kunna leva ett självständigt liv.

Socialnämnden ska

- Stärka det förebyggande arbetet kring barn och unga för att säkerställa att social problematik identifieras tidigt och att tidiga insatser kan ges kring barns uppväxtvillkor.
- Medverka till att de individer som är en del av nämndens insatser rustas för att ta del av Arbetsförmedlingens insatser och egen försörjning.
- Verka för att etablera en ny familjecentral i Hovsjö.
- Ansvara för att Södertälje kommun säkerställer ett stabilt och långsiktigt samarbete med Södertäljejourerna.

Miljönämnden ska

- Utveckla naturvården för att tillgängliggöra naturen för fler och höja ambitionsnivån för rekreation och friluftsliv.
- Fortsätta utveckla Naturskolan för att nå fler inom skolan och även pröva att nå nya målgrupper för att sänka tröskeln till naturen för fler
- Utveckla kommunens arbete med vattenförekomster, med målet att de uppnår god ekologisk status.
- Bedriva tillsyn på ett effektivt och rättssäkert sätt och med gott bemötande.

6. Uppföljning

Uppföljning	Omfattning	Behandling i KS/KF
Månadsrapport	-Ekonomisk uppföljning som bygger på månadsbokslut	KS mars KS april KS september KS oktober KS november
Delårsrapport 1 per sista april	-Ekonomisk uppföljning inklusive helårsprognos	KS maj KF juni
Delårsrapport per 31 augusti inkl. helårsprognos	-Ekonomisk uppföljning av driftverksamhet inkl. finansiell analys och helårsprognos -Uppföljning av investeringar -Prognos för God Ekonomisk Hushållning -Uppföljning av KF-mål -Ekonomisk rapport bolagskoncern	KS oktober KF november
Årsredovisning per 31 december	-Ekonomisk uppföljning av driftverksamheten inkl. finansiell analys -Uppföljning av investeringar -Uppföljning av God Ekonomisk Hushållning -Uppföljning av KF-mål -Årsrapport bolagskoncernen -Uppföljning intern kontroll	KS april KF april
Miljöbokslut per 31 december	-Miljö- och klimatprogram	KS april KF april